

RÅDETS DIREKTIV

af 25. juli 1985

om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar

(85/374/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Det er nødvendigt at foretage en tilnærmelse af de nationale retsregler om producentens ansvar for skade forårsaget af en defekt ved hans produkt, fordi uensartede regler kan forvride konkurrencen og berøre de frie varebevægelser inden for det fælles marked samt medføre forskelle i graden af beskyttelse af forbrugerne mod skader på deres helbred eller ejendom, som forårsages af et defekt produkt;

kun hvis der pålægges producenten et objektivt ansvar, opnås en hensigtsmæssig løsning på det problem, som er karakteristisk for nutidens stadige tekniske udvikling, og som består i at foretage en rimelig placering af ansvaret for de risici, som den moderne tekniske produktion indebærer;

ansvaret omfatter kun industrielt fremstillet løse; derfor forekommer det hensigtsmæssigt ikke at medtage ansvar for landbrugsvarer og produkter hidrørende fra jagt, undtagen når sådanne produkter har gennemgået en forarbejdning af industriel karakter, som kan forårsage en defekt ved produkterne; ansvaret i henhold til dette direktiv skal gælde også for produkter, der anvendes ved opførelse af bygninger, eller som indgår i disse;

beskyttelsen af forbrugerne gør det nødvendigt at enhver, der har andel i produktionsprocessen, skal

kunne gøres ansvarlig, for så vidt som et færdigt produkt eller et delprodukt af et sådant eller et leveret materiale lider af en defekt; af samme grund omfatter ansvaret importører af produkter fremstillet uden for Fællesskabet samt enhver, der præsenterer sig som producent i eget navn eller med sit eget mærke eller kendetegn, samt enhver, der leverer et produkt, hvis producent ikke kan identificeres;

såfremt flere personer hæfter for den samme skade, er det af hensyn til beskyttelsen af forbrugerne nødvendigt, at skadelidte kan kræve fuld skadeserstatning hos hver enkelt;

for at beskytte en person og hans ejendom skal der ved afgørelsen af, om et produkt lider af en defekt, ikke lægges vægt på, om produktet mangler brugsegnethed, men derimod på, om det ikke frembyder den sikkerhed, som forbrugerne kan gøre krav på; ved vurderingen heraf skal der ses bort fra enhver fejlagtig anvendelse af produktet, der under de givne omstændigheder må anses for ufornuftig;

en retfærdig risikofordeling mellem en skadelidt og en producent må indebære, at en producent skal kunne friholde sig for ansvar, såfremt han beviser, at der foreligger forhold, der fritager ham for ansvar;

beskyttelsen af forbrugerne gør det nødvendigt, at producentens ansvar ikke berøres af, at andre personer måtte have bidraget til at forårsage skaden; dog kan en medvirkende fejl fra skadelidtes side tages i betragtning med henblik på at nedsætte ansvaret eller at lade dette bortfalde;

beskyttelsen af forbrugerne gør det nødvendigt at yde erstatning for personskade, herunder ved død, samt for skader på ting; sidstnævnte form for skade skal imidlertid være begrænset til ting til privat brug eller til privat fortæring, og der skal som selvrisko fradrages et fast beløb for at undgå et for stort antal tvister; dette direktiv berører ikke erstatning for svie og smerte samt anden ikke-økonomisk skade, der måtte være omfattet af bestemmelser i den for dette område gældende lovgivning;

en ensartet forældelsesfrist for krav om skadeserstatning er såvel i den skadelidtes som i producentens interesse;

⁽¹⁾ EFT nr. C 241 af 14. 10. 1976, s. 9, og EFT nr. C 271 af 26. 10. 1979, s. 3.

⁽²⁾ EFT nr. C 127 af 21. 5. 1979, s. 61.

⁽³⁾ EFT nr. C 114 af 7. 5. 1979, s. 15.

produkter slides i tidens løb; der udvikles strengere sikkerhedsforskrifter og der sker stadig videnskabelige og tekniske fremskridt; det ville derfor ikke være rimeligt at lade en producent hæfte i et ubegrænset tidsrum for, at hans produkter er defekte; hans ansvar bør følgelig ophøre efter et rimelig langt tidsrum, idet dog allerede iværksat retsforfølgning ikke skal påvirkes heraf;

for at sikre en effektiv beskyttelse af forbrugerne skal producentens ansvar over for den skadelidte ikke kunne indskrænkes ved en kontraktlig klausul;

i henhold til medlemsstaternes retsregler kan en skadelidte have ret til erstatning på grundlag af et kontraktligt ansvar eller på et grundlag uden for kontraktforhold, som er forskelligt fra det i dette direktiv omhandlede; for så vidt sådanne bestemmelser tillige har til formål at virkeliggøre en effektiv beskyttelse af forbrugerne, berøres de ikke af dette direktiv; såfremt der i en medlemsstat ved en særlig ansvarsordning allerede sikres forbrugerne en effektiv beskyttelse på medicinalvareområdet, skal det ligeledes fortsat være muligt at iværksætte retsforfølgning på grundlag af en sådan ordning;

i det omfang ansvaret for nukleare skader allerede i tilstrækkeligt omfang er reguleret ved særlige bestemmelser i alle medlemsstaterne kan skader af denne art udelukkes fra direktivet;

udelukkelsen af landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt fra direktivets anvendelsesområde kan på baggrund af behovet for beskyttelse af forbrugerne i visse medlemsstater opfattes som en ubegrundet indskrænkning i denne beskyttelse; en medlemsstat skal derfor kunne udvide ansvaret til disse produkter;

af lignende årsager kan adgang for en producent til at afvise et ansvar, hvis han beviser, at det ikke på grundlag af den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, da han bragte produktet i omsætning, havde været muligt at opdage defekten, i visse medlemsstater opfattes som en ubegrundet indskrænkning i beskyttelsen af forbrugerne; en medlemsstat skal derfor i sin lovgivning kunne opretholde bestemmelser om eller kunne indføre en ny lovgivning om, at en sådan frigørende bevisførelse ikke skal kunne finde sted; i tilfælde af indførelse af ny lovgivning skal anvendelsen af denne undtagelsesbestemmelse dog være betinget af en standstill-procedure på fællesskabsplan med henblik på, hvis det er muligt, at gennemføre en ensartet forøgelse af beskyttelsesniveauet i Fællesskabet;

på baggrund af de retlige traditioner i de fleste medlemsstater er det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte en økonomisk overgrænse for en producents objektive

ansvar; eftersom der dog findes forskellige traditioner, forekommer det rimeligt at tillade, at en medlemsstat fraviger princippet om ubegrænset ansvar og foreskriver en begrænsning af producentens samlede ansvar for personskader, herunder død, som er forårsaget af identiske genstande med samme defekt, såfremt denne begrænsning fastsættes på et tilstrækkeligt højt niveau til at sikre beskyttelsen af forbrugerne og det fælles markeds korrekte funktion;

den harmonisering, der følger af dette direktiv, kan ikke på indeværende stadium være fuldstændig, men den åbner vejen for en mere vidtgående harmonisering; Rådet skal derfor med regelmæssige mellemrum have forelagt rapporter fra Kommissionen om gennemførelsen af dette direktiv, eventuelt ledsaget af passende forslag;

på denne baggrund er det særlig vigtigt at foretage en fornyet gennemgang af de bestemmelser i dette direktiv, der omhandler medlemsstaternes muligheder for at gøre undtagelser, hvilket skal ske efter et tidsrum, som er tilstrækkelig langt til, at der samles praktisk erfaring om virkningerne af disse undtagelser på beskyttelsen af forbrugerne og på det fælles markeds funktion —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

En producent er ansvarlig for skade, der forårsages af en defekt ved hans produkt.

Artikel 2

Ved gennemførelsen af dette direktiv forstås ved udtrykket »produkt« enhver løsøregenstand med undtagelse af landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt, selv om genstanden indgår som en fast bestanddel i en anden løsøregenstand eller i en fast ejendom. Ved »landbrugsråvarer« forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter med undtagelse af produkter, der har undergået en første forarbejdning. Udtrykket »produkt« omfatter tillige elektricitet.

Artikel 3

1. Ved »producent« forstås fabrikanten af et færdigt produkt, producenten af en råvare eller fabrikanten af et delprodukt, samt enhver person, der ved at anbringe sit navn, mærke eller andet kendetegn på produktet udgiver sig for at være dets producent.

2. Uden at producentens ansvar derved berøres, anses den, der med henblik på videresalg, udlejning, leasing eller enhver anden form for distribution som led i sin erhvervsvirksomhed indfører et produkt i Fællesskabet som dettes producent i henhold til dette direktiv, og den pågældende er ansvarlig på samme måde som producenten.

3. Såfremt producenten af produktet ikke kan identificeres, anses enhver leverandør af produktet som dets producent, medmindre leverandøren inden for et rimeligt tidsrum oplyser skadelidte om producentens identitet eller om identiteten af den person, som har leveret produktet til ham. Det samme gælder, endog selv om producentens navn er angivet, for indførte produkter, der ikke angiver identiteten af den i stk. 2 omhandlede importør.

Artikel 4

Det påhviler skadelidte at føre bevis for skaden, defekten og årsagsforbindelsen mellem defekten og skaden.

Artikel 5

Såfremt flere personer i henhold til bestemmelserne i dette direktiv er ansvarlige for samme skade, hæfter de solidarisk, og uden at nationale bestemmelser om regres berøres.

Artikel 6

1. Et produkt lider af en defekt, når det ikke frembyder den sikkerhed, som med rette kan forventes under hensyntagen til alle omstændigheder, navnlig

- a) produktets præsentation ;
- b) den anvendelse af produktet, som med rimelighed kan forventes ;
- c) tidspunktet, hvor produktet er bragt i omsætning ;

2. Et produkt anses ikke for at lide af en defekt, blot fordi der senere er bragt et bedre produkt i omsætning.

Artikel 7

Producenten er efter dette direktiv ikke ansvarlig, hvis han beviser,

- a) at han ikke har bragt produktet i omsætning,
- b) at det, omstændighederne taget i betragtning, må antages, at den defekt, der har forvoldt skaden, ikke var til stede på det tidspunkt, da han bragte produktet i omsætning, eller at denne defekt er opstået senere,

c) at produktet hverken var fremstillet med henblik på salg eller anden form for distribution i et for producenten erhvervmæssigt øjemed eller fremstillet eller distribueret som led i producentens erhvervsvirksomhed,

d) at defekten skyldes, at produktet skal være i overensstemmelse med ufravigelige forskrifter udstedt af de offentlige myndigheder,

e) at det på grundlag af den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, da han bragte produktet i omsætning, ikke var muligt at opdage defekten, eller

f) at defekten, hvor der er tale om en fabrikant af et delprodukt, kan tilskrives udformningen af det produkt, i hvilket delproduktet indgår, eller de af det samlede produkts fabrikant givne anvisninger.

Artikel 8

1. For så vidt andet ikke fremgår af nationale bestemmelser om regres, nedsættes producentens ansvar ikke, når skaden er forårsaget af en defekt ved produktet i forening med en tredjemands adfærd.

2. Producentens ansvar kan under hensyn til samtlige omstændigheder nedsættes eller bortfalde, når skaden er forårsaget af en defekt ved produktet i forening med fejl udvist af skadelidte eller af en person, for hvem skadelidte er ansvarlig.

Artikel 9

Ved »skade« i artikel 1 forstås :

- a) personskade, herunder død ;
- b) skade på eller ødelæggelse af en anden ting end selve det defekte produkt, med fradrag af en selvrisiko på 500 ECU, forudsat at den pågældende ting
 - i) er af en art, som sædvanligvis er beregnet til privat brug eller fortæring, og
 - ii) hovedsagelig er anvendt af skadelidte til privat brug eller med henblik på privat fortæring.

Nationale bestemmelser om ikke-økonomisk skade påvirkes ikke af denne artikel.

Artikel 10

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at erstatningskrav på grundlag af dette direktiv forældes tre år efter den dag, da klageren har fået eller burde have fået kendskab til skaden, defekten og producentens identitet.

2. Medlemsstaternes bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister berøres ikke af dette direktiv.

Artikel 11

Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at skadelidtes rettigheder i henhold til bestemmelser i dette direktiv ophører ti år efter den dag, da producenten har bragt det produkt, der har forårsaget skaden, i omsætning, medmindre skadelidte inden for dette tidsrum har anlagt retssag mod denne.

Artikel 12

Producentansvaret i henhold til dette direktiv kan ikke fraskrives eller indskrænkes over for skadelidte ved en ansvarsfritagelses- eller ansvarsbegrænsningsklausul.

Artikel 13

Dette direktiv berører ikke de rettigheder, som skadelidte kan påberåbe sig under henvisning til retsreglerne om ansvar i og uden for kontraktforhold eller under henvisning til særregler om ansvar, der er gældende på tidspunktet for direktivets meddelelse.

Artikel 14

Dette direktiv finder ikke anvendelse på skade, som indtræffer ved nukleare ulykker, og som er omfattet af internationale konventioner, der er ratificeret af medlemsstaterne.

Artikel 15

1. Hver medlemsstat kan
 - a) som en undtagelse fra artikel 2 i sin lovgivning bestemme, at udtrykket »produkt« i artikel 1 tillige betegner landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt;
 - b) som en undtagelse fra artikel 7, litra e), i sin lovgivning bevare eller under iagttagelse af den i stk. 2 i nærværende artikel omhandlede procedure indføre bestemmelser om, at producenten er ansvarlig, selv om han beviser, at det på grundlag af den videnskabelige og tekniske viden på det tidspunkt, da han bragte produktet i omsætning, ikke havde været muligt at opdage defekten.

2. Den medlemsstat, der ønsker at gøre brug af den i stk. 1, litra b), omhandlede foranstaltning, giver Kommissionen meddelelse om teksten til den påtænkte foranstaltning; Kommissionen underretter de øvrige medlemsstater herom.

Den pågældende medlemsstat afstår fra at gennemføre den påtænkte foranstaltning i et tidsrum af ni måneder fra meddelelsen til Kommissionen, for så vidt Kommissionen ikke i mellemtiden har forelagt Rådet forslag til ændring af dette direktiv med hensyn til det omhandlede spørgsmål. Hvis imidlertid Kommissionen ikke inden for et tidsrum af tre måneder fra modtagelsen af ovennævnte meddelelse

underretter vedkommende medlemsstat om, at den agter at forelægge et sådant forslag for Rådet kan medlemsstaten straks gennemføre den pågældende foranstaltning.

Hvis Kommissionen forelægger Rådet et forslag til ændring af dette direktiv inden for ovennævnte tidsrum af ni måneder, skal vedkommende medlemsstat afstå fra at gennemføre den påtænkte foranstaltning i et yderligere tidsrum af atten måneder fra forslagens forelæggelse.

3. Ti år efter datoen for direktivets meddelelse forelægger Kommissionen Rådet en rapport om, hvorledes domstolenes anvendelse af artikel 7, litra e), og af stk. 1, litra b), i nærværende artikel har indvirket på beskyttelsen af forbrugerne og på det fælles markeds funktion. På baggrund af denne rapport træffer Rådet i henhold til traktatens artikel 100 på forslag af Kommissionen afgørelse om ophævelse af artikel 7, litra e).

Artikel 16

1. Medlemsstaterne kan bestemme, at producentens samlede ansvar for personskade, herunder død, som er forårsaget af identiske genstande med samme defekt, skal være begrænset til et beløb på mindst 70 mio ECU.
2. Ti år efter datoen for direktivets meddelelse aflægger Kommissionen rapport til Rådet om, hvorledes anvendelsen af den økonomiske begrænsning af ansvaret i de medlemsstater, der har benyttet sig af den i stk. 1 fastsatte mulighed, har indvirket på beskyttelsen af forbrugerne og på det fælles markeds funktion. På baggrund af denne rapport træffer Rådet i henhold til traktatens artikel 100 på forslag af Kommissionen afgørelse om ophævelse af stk. 1.

Artikel 17

Dette direktiv finder ikke anvendelse på produkter, der er bragt i omsætning inden datoen for ikrafttrædelsen af de i artikel 19 omhandlede bestemmelser.

Artikel 18

1. ECUen er ved anvendelsen af dette direktiv den, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 3180/78⁽¹⁾, som ændret ved forordning (EØF) nr. 2626/84⁽²⁾. Modværdien i national valuta er første gang den, der gælder på datoen for udstedelsen af dette direktiv.
2. Rådet foranstalter på forslag af Kommissionen hvert femte år en undersøgelse og eventuelt en revision af direktivets beløb under hensyn til den økonomiske og valutariske udvikling i Fællesskabet.

⁽¹⁾ EFT nr. L 379 af 30. 12. 1978, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. L 247 af 16. 9. 1984, s. 1.

Artikel 19

1. Medlemsstaterne ændrer deres nationale administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser med henblik på at efterkomme dette direktiv senest tre år efter datoen for direktivets meddelelse ⁽¹⁾. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Den i artikel 15, stk. 2, omhandlede procedure gælder fra datoen for direktivets meddelelse.

Artikel 20

Medlemsstaterne tilsender Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsregler, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 21

Kommissionen tilsender hvert femte år Rådet en rapport om gennemførelsen af bestemmelserne i dette direktiv samt forelægger det i givet fald passende forslag.

Artikel 22

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. juli 1985.

På Rådets vegne

J. POOS

Formand

⁽¹⁾ Dette direktiv er meddelt medlemsstaterne den 30. juli 1985.